

Flerårige erfaringer med drift af anlæg til rensning for PFAS Two case studies

Søren Dyreborg, NIRAS

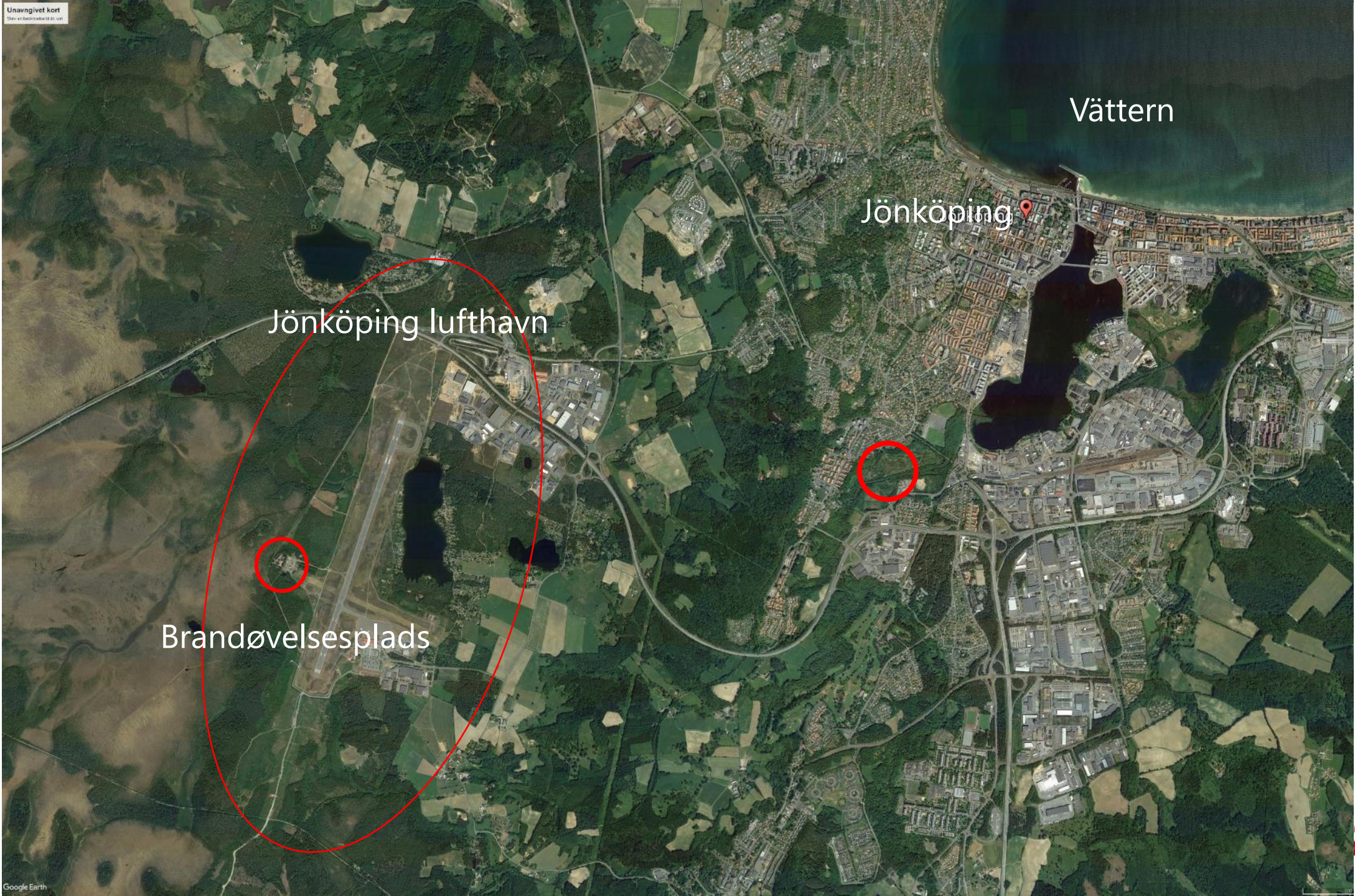
Agenda

Gennemgang af de to projekter:

- (Meget) lidt om baggrunden
- Opbygningen af anlægget
- Resultater
- Samt driftserfaringer

Opsummering

Vättern

Jönköping

Jönköping lufthavn

Brandøvelsesplads

Jönköping Lufthavn – Brandøvelsesplads

Jönköping – Lufthavn – Oversigt

Ønske fra TRV:

- Midlertidig anlæg til rensning af overfladevand/drænvand på brandøvelsespladsen

Krav fra myndigheder:

1. Fjernelse af PFOS på 95%
2. Årlig gennemsnitskoncentration på max. 45 ng/l for PFOS.

Anlæg:

- Startet op i Oktober 2019 – 4½ år
- Arkil som har stået for opbygningen af afværgecontaineren

Drift:

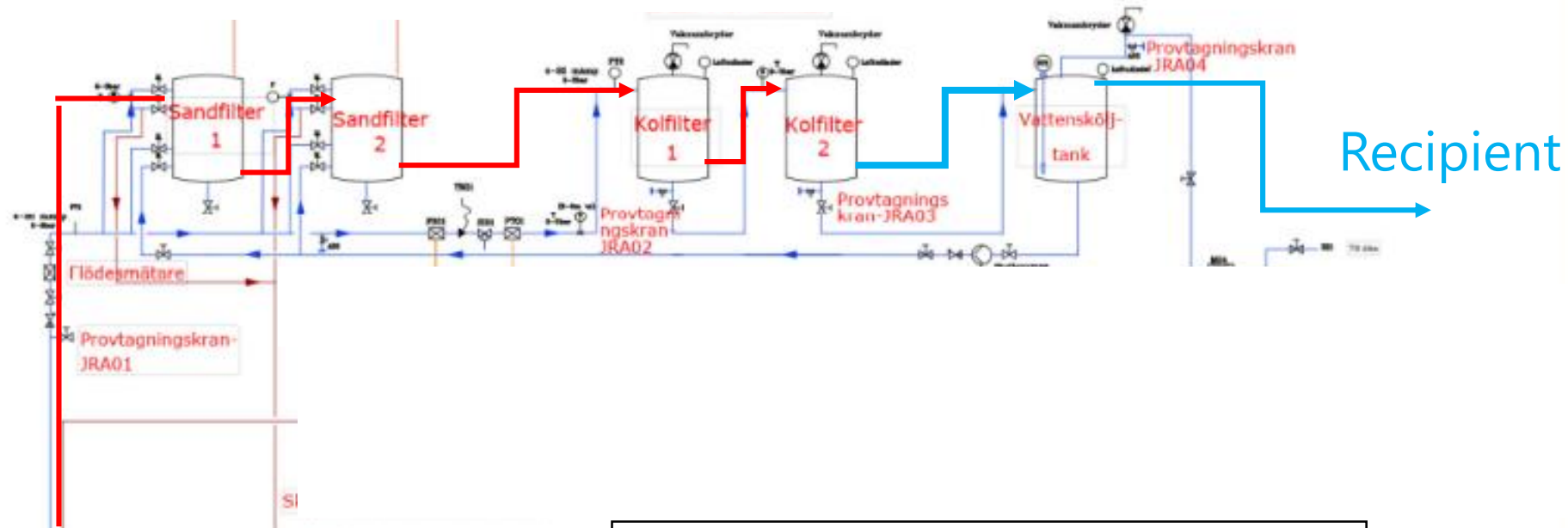
Kørt uden de store problemer, dog kom Corona'en og reducerede antallet af brandøvelser markant i 2020 og 2021, således at de behandlede vandmængder i disse år var begrænset.

Afværgeanlæg

2 stk. Sandfilter

2 stk. 1 m³ GAC

TANK

Design for op til 2 m³/t

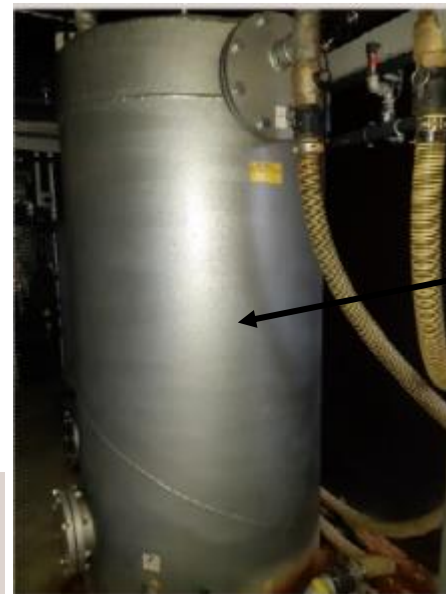

Jönköping Lufthavn – Opbygning

Afværgeanlæg

1 m³ GAC

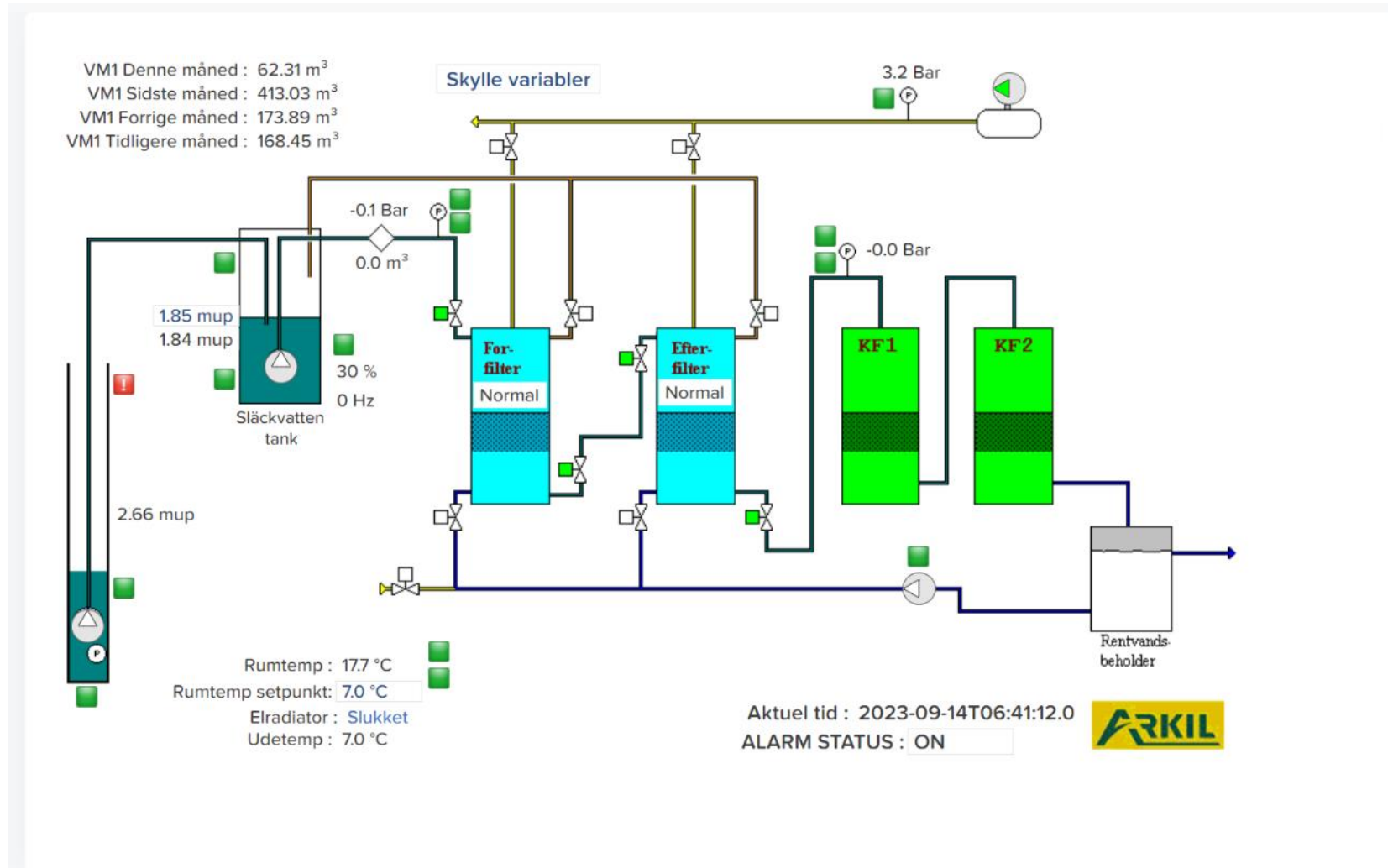
Sandfilter

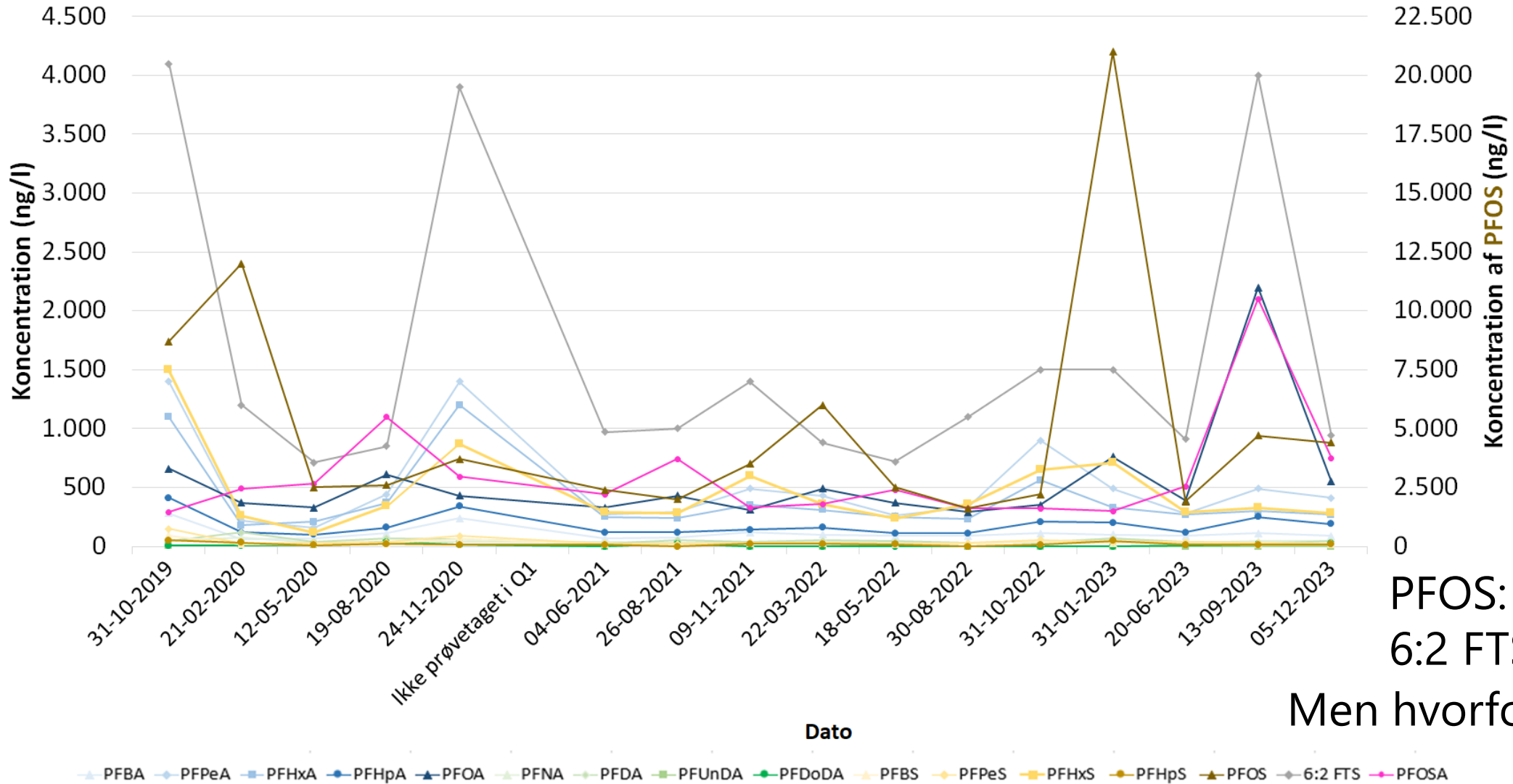
Til recipient

Jönköping Lufthavn – SRO

Resultater - indløb

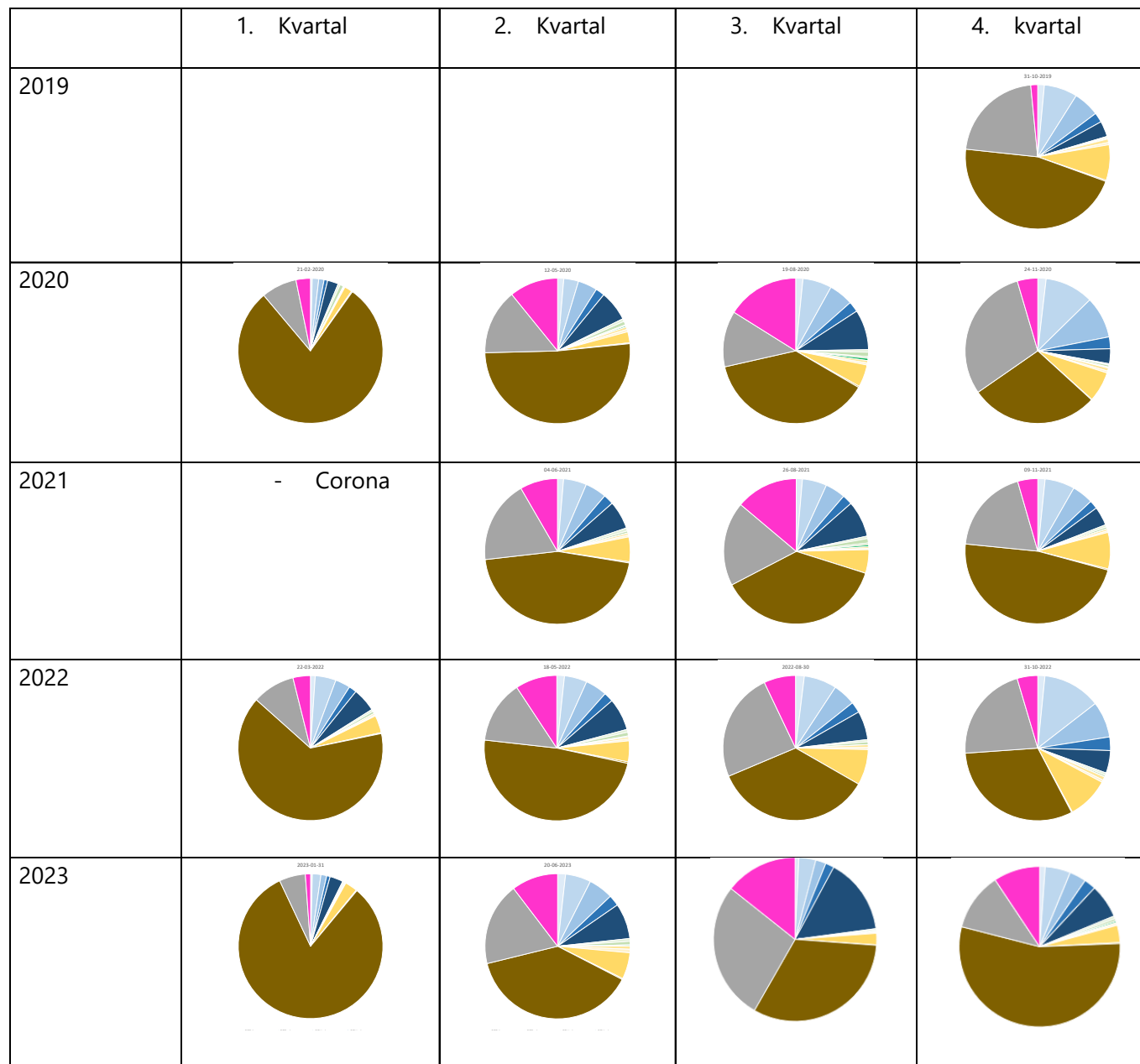

PFOS: 40-80%
6:2 FTS: 10-30%

Men hvorfor PFOS ?

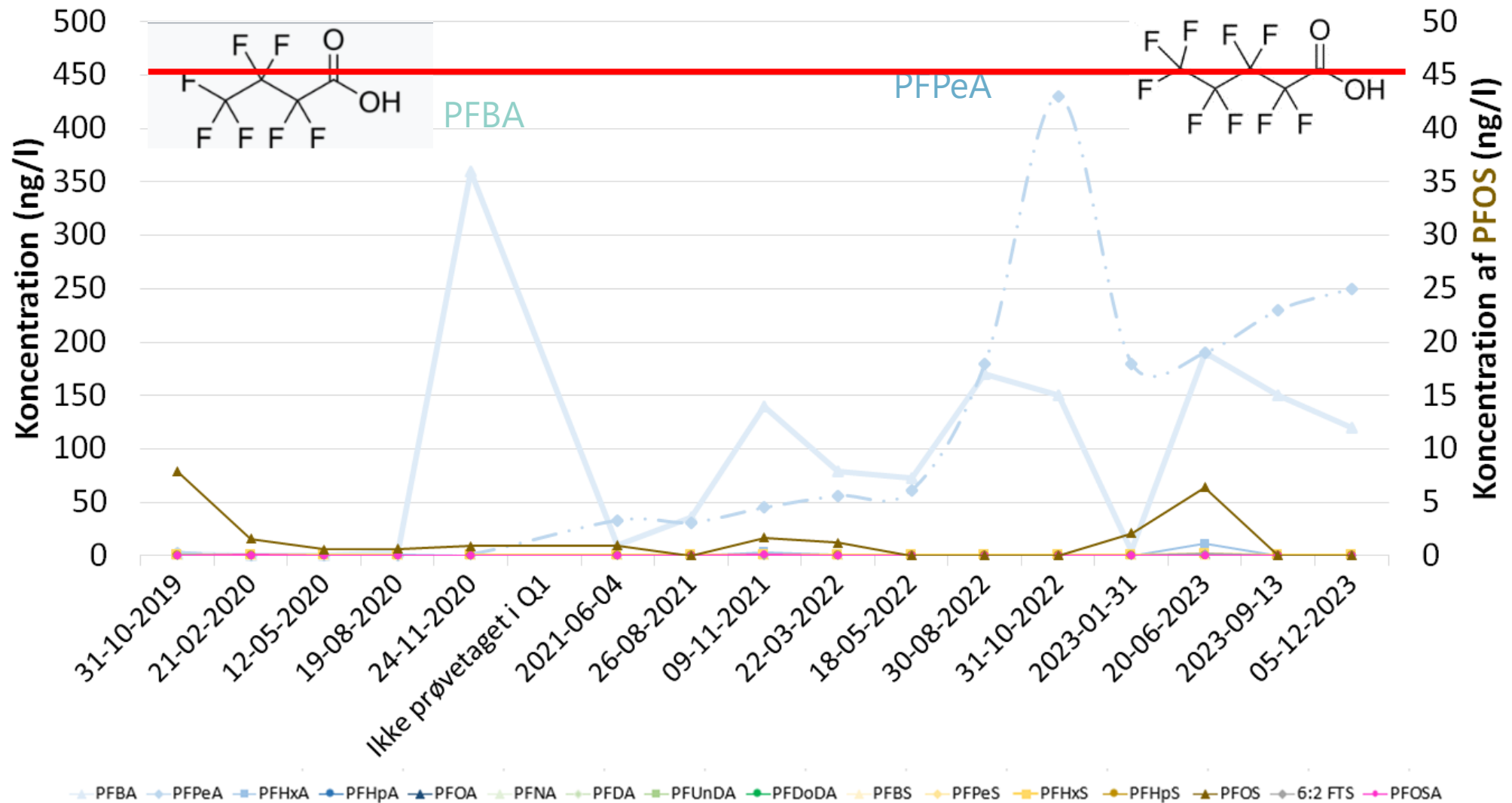

Sammensætning

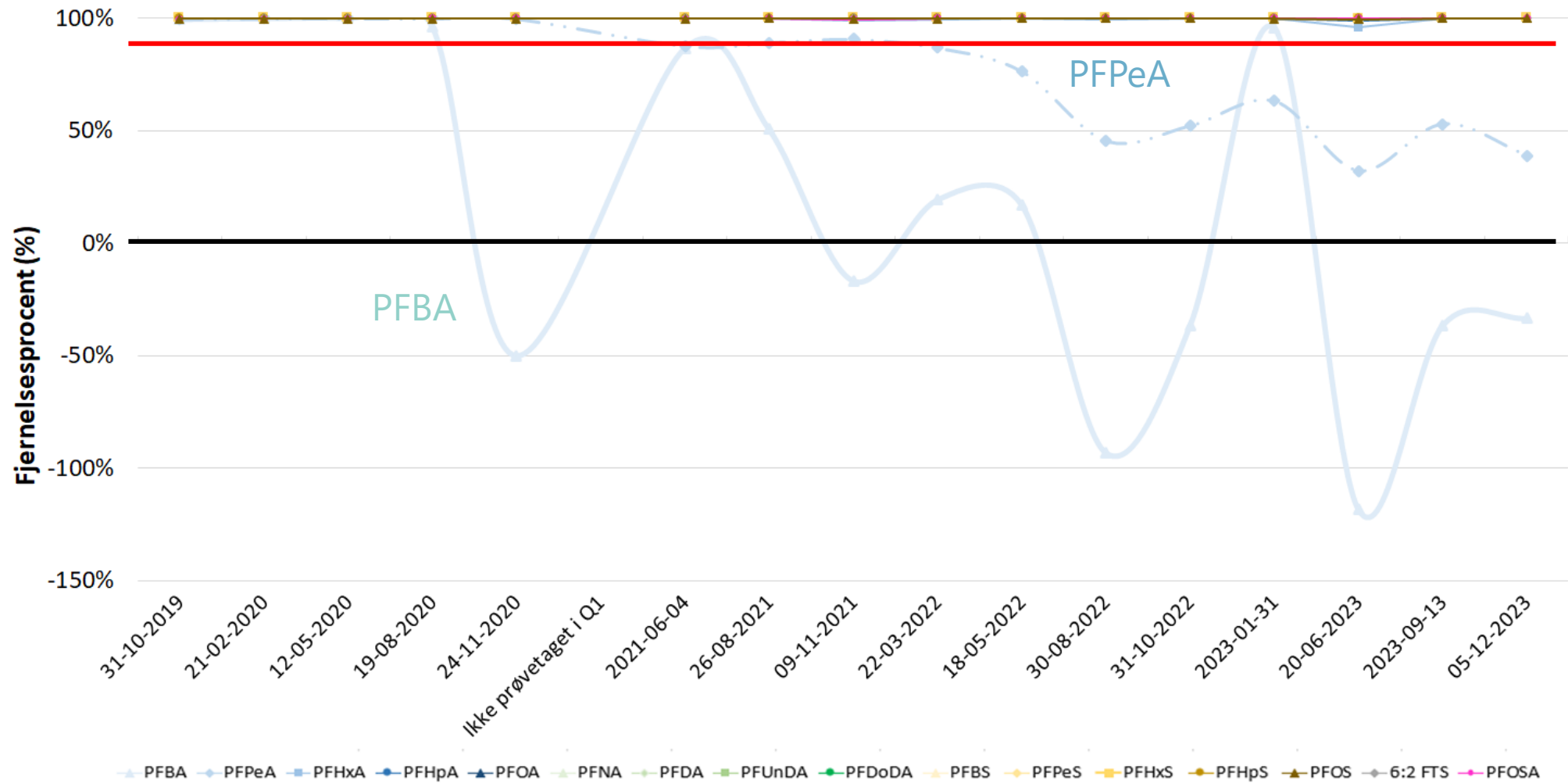
PFBA PFPeA PFHxA PFHpA PFOA PFNA PFDA PFUnDA PFDODA PFBS PFPeS PFHxS PFHpS PFOS 6:2 FTS PFOSA

Resultater – Udløb (fra 2. kulfilter)

Resultater - Fjernelsesprocenter

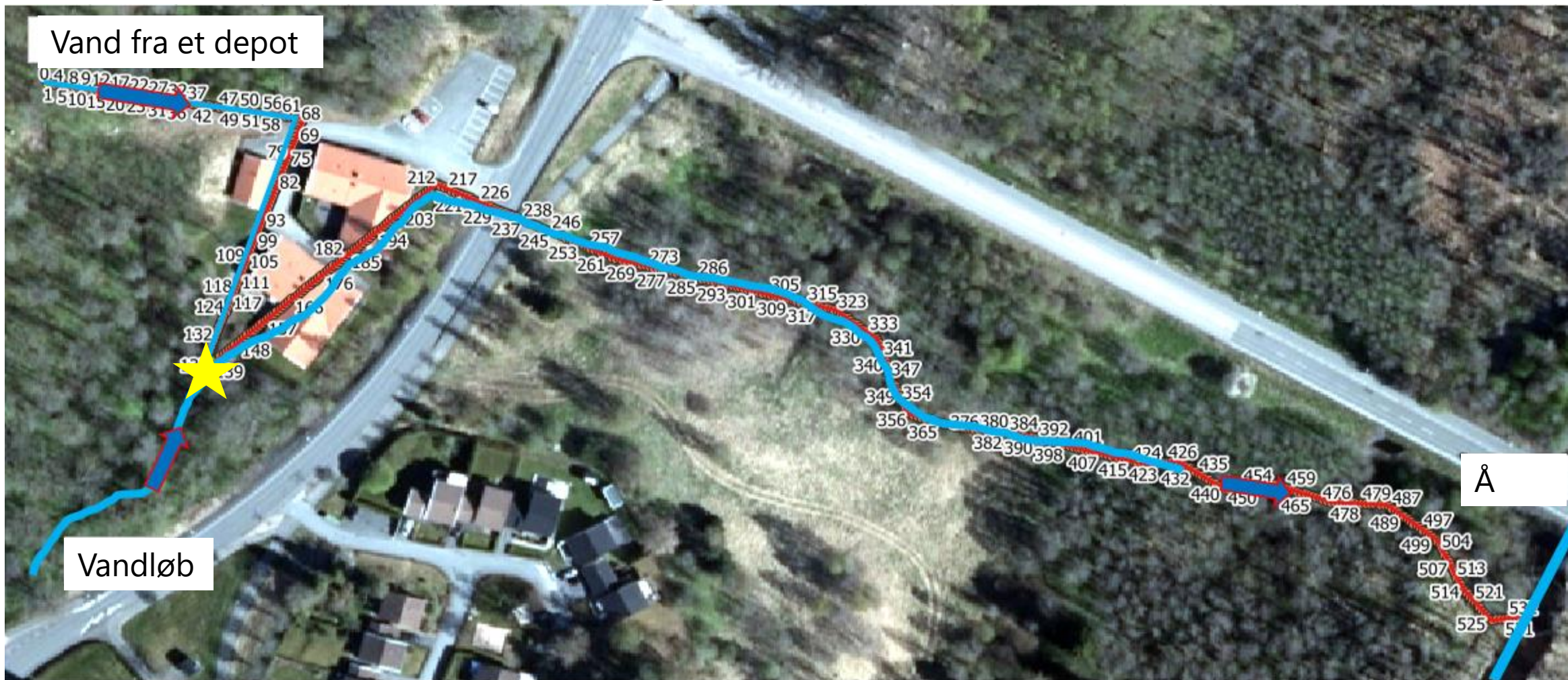

Opsumming – Case 1

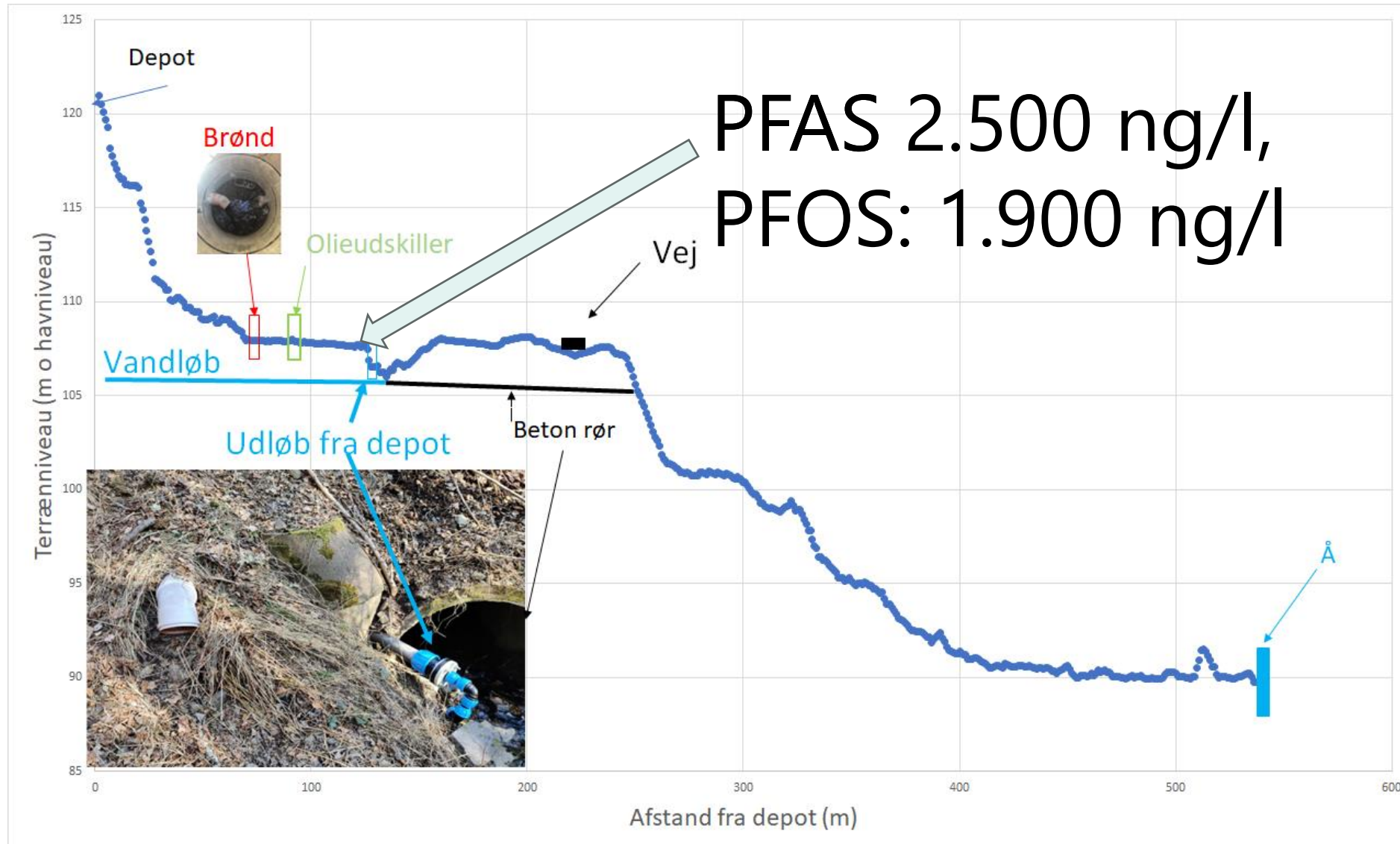
- Det er et aktivt pump and treat system med GAC (granulært aktivt kul)
- Det har været i drift siden oktober 2019
- Der er behandlet over 5.000 m³ vand, eller ca. 900-1300 m³/år (0,2 m³/t).
- Der er fjernet ca. 23 g of PFAS
- Der har ikke været nogle problemer med at overholde de to opstillede kriterier med en fjernelsesprocent på 95% for PFOS og en gennemsnitlig koncentration på 45 ng/l PFOS.
- Forbløffende få driftsproblemer (el, opkobling, o.l.)

Case 2 – SGU (Sverige)

Terræen kurve

Så hvad skulle der gøres ?

Ønsker fra SGU:

1. PILOT FORSØG
2. Reducere koncentrationerne af PFAS så meget som muligt
3. Passivt system
4. Behovet for service og driftseftersyn så lavt som muligt

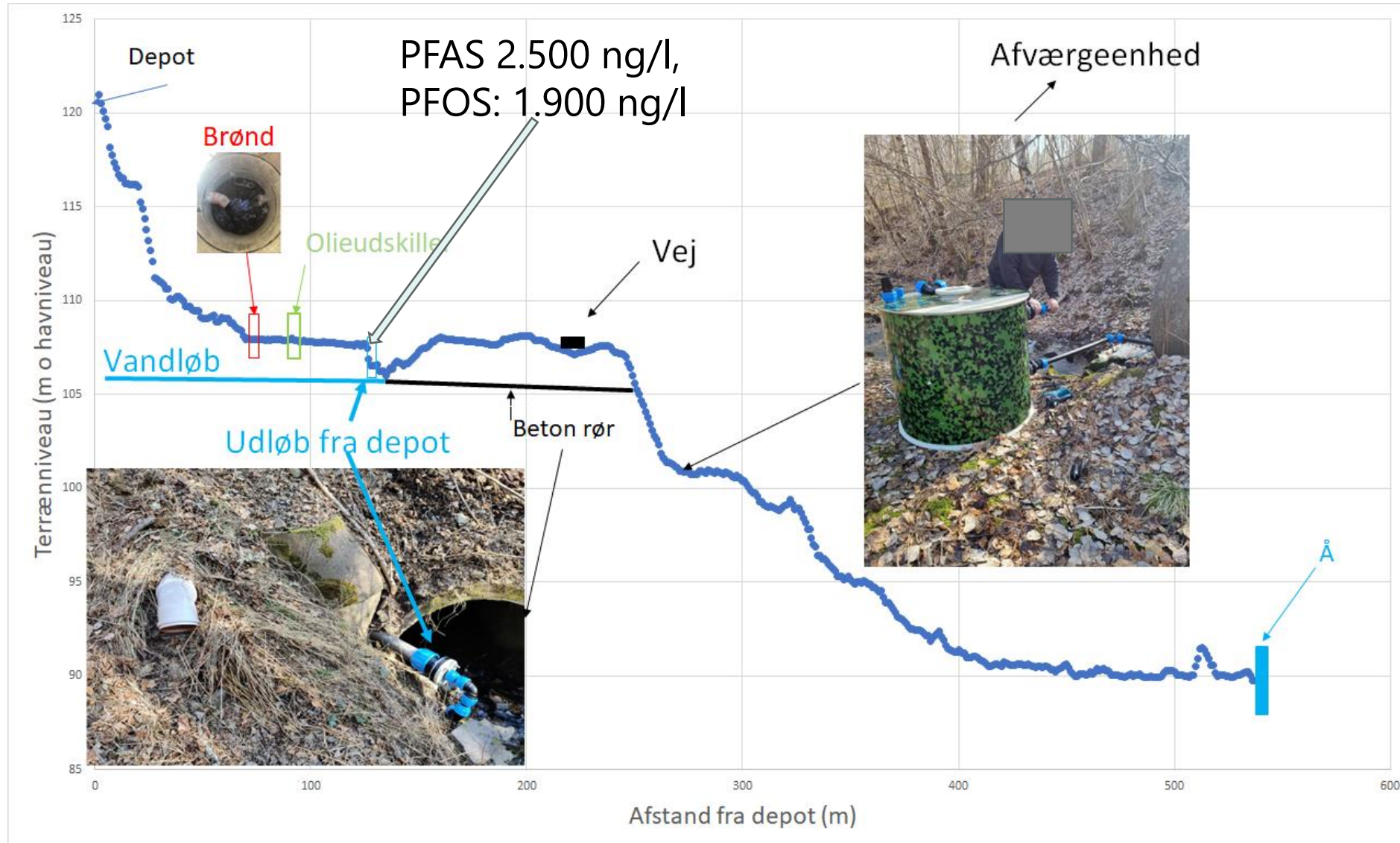

Passiv system med resiner

Rensning af PFAS - Søren Dyreborg – ATV – Vintermøde 5. - 6. marts 2024

Afværgeanlæg

Overview:

Ønsker fra SGU:

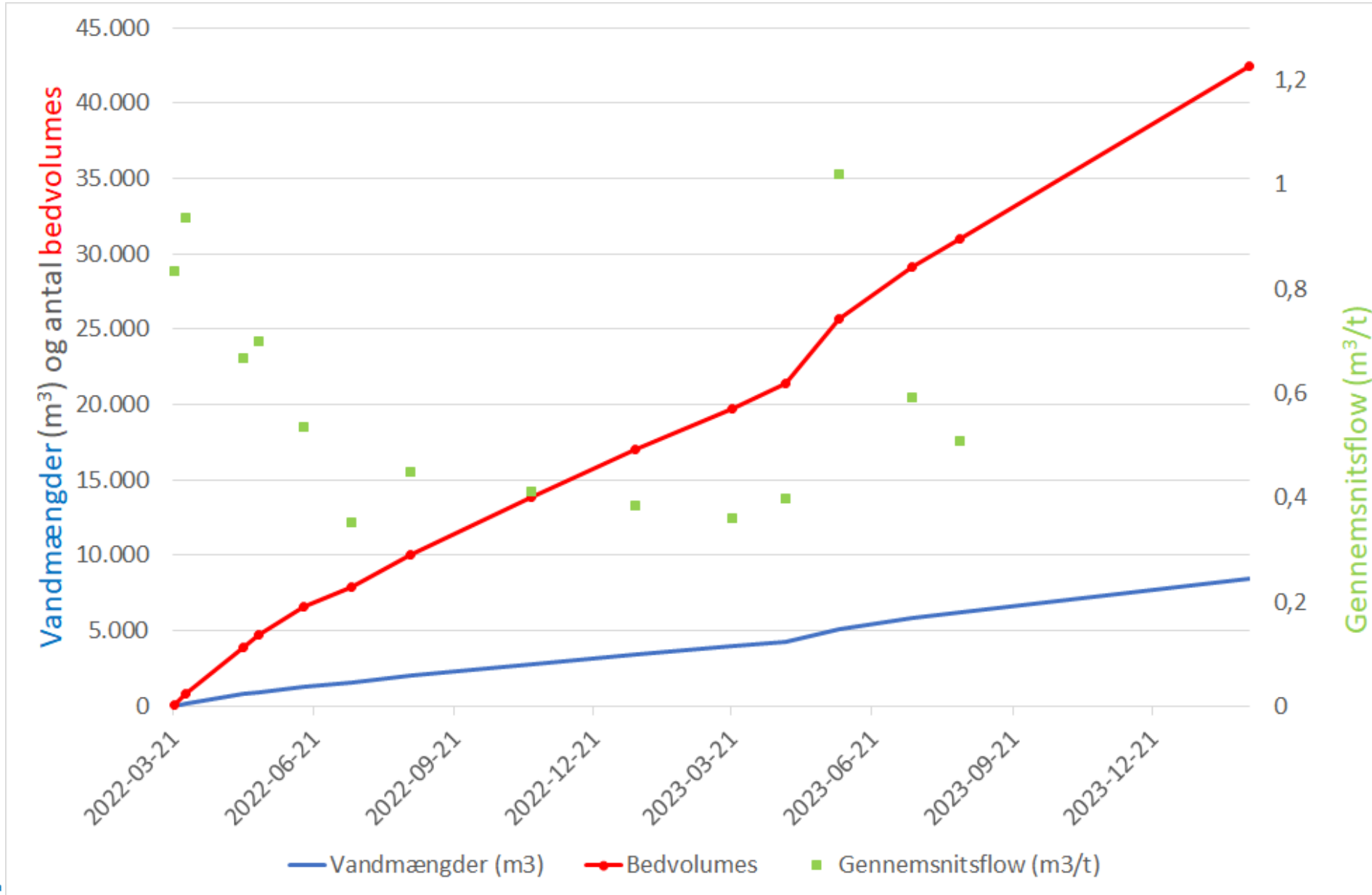
1. PILOT FORSØG
2. Passivt system
3. Reducere koncentrationerne af PFAS så meget som muligt
4. Behovet for service og driftseftersyn så lavt som muligt

Anlæg:

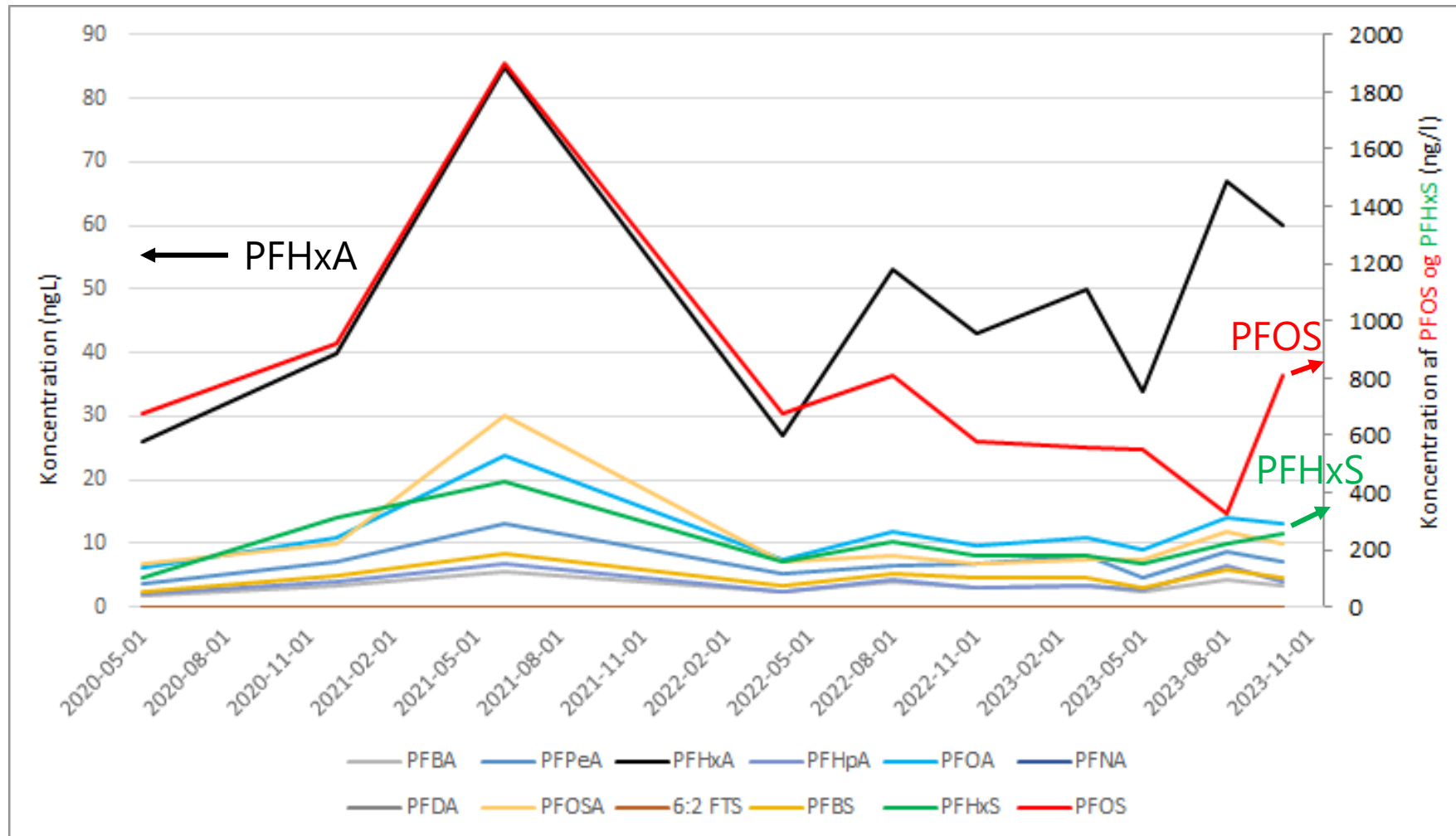
- Startet op i marts 2022 – 2 år
- Vandrensning.com har stået for opbygningen af afværgeenheden

Resultater - flow

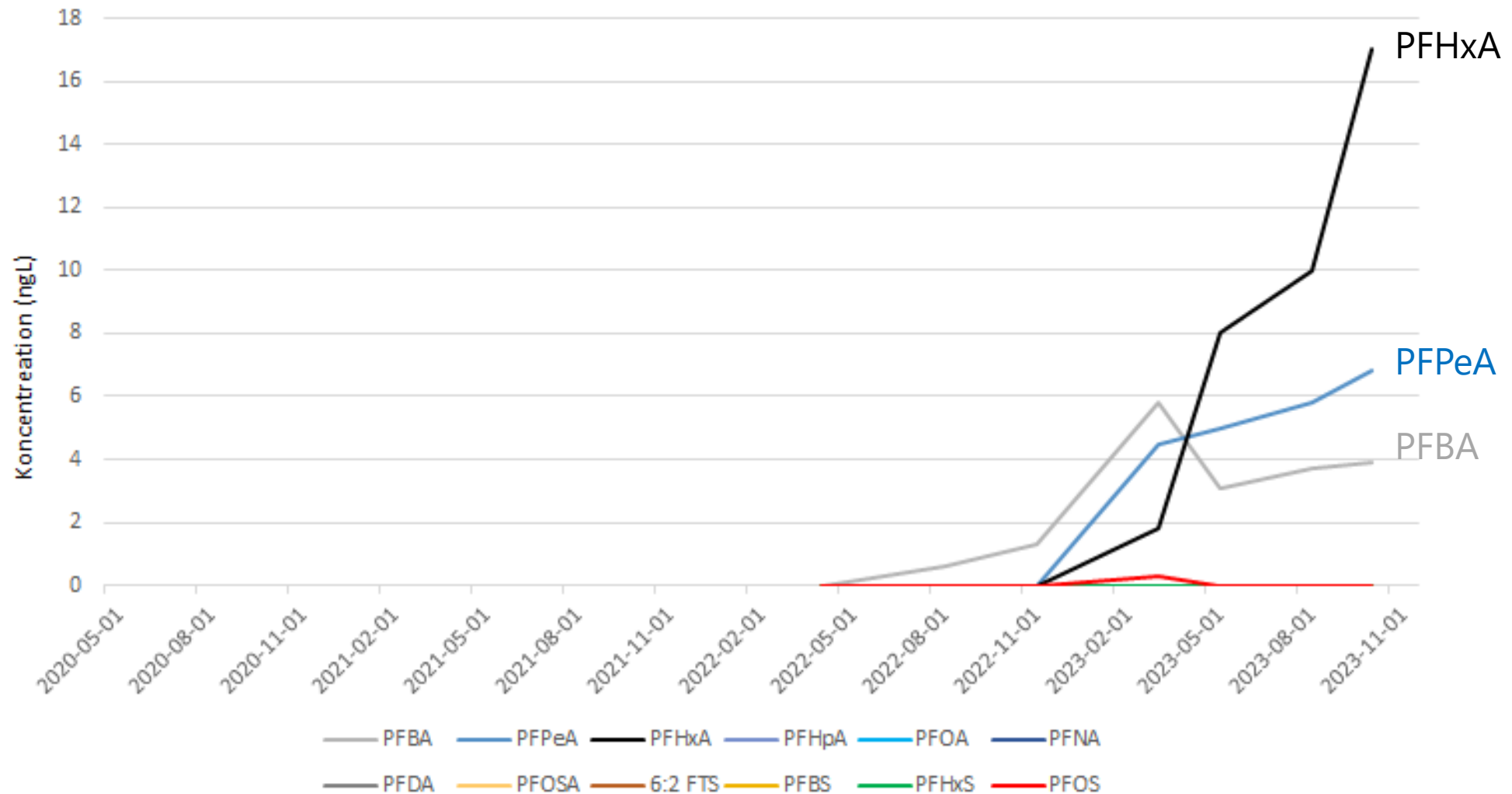

Resultater – Koncentrationer - Indløb

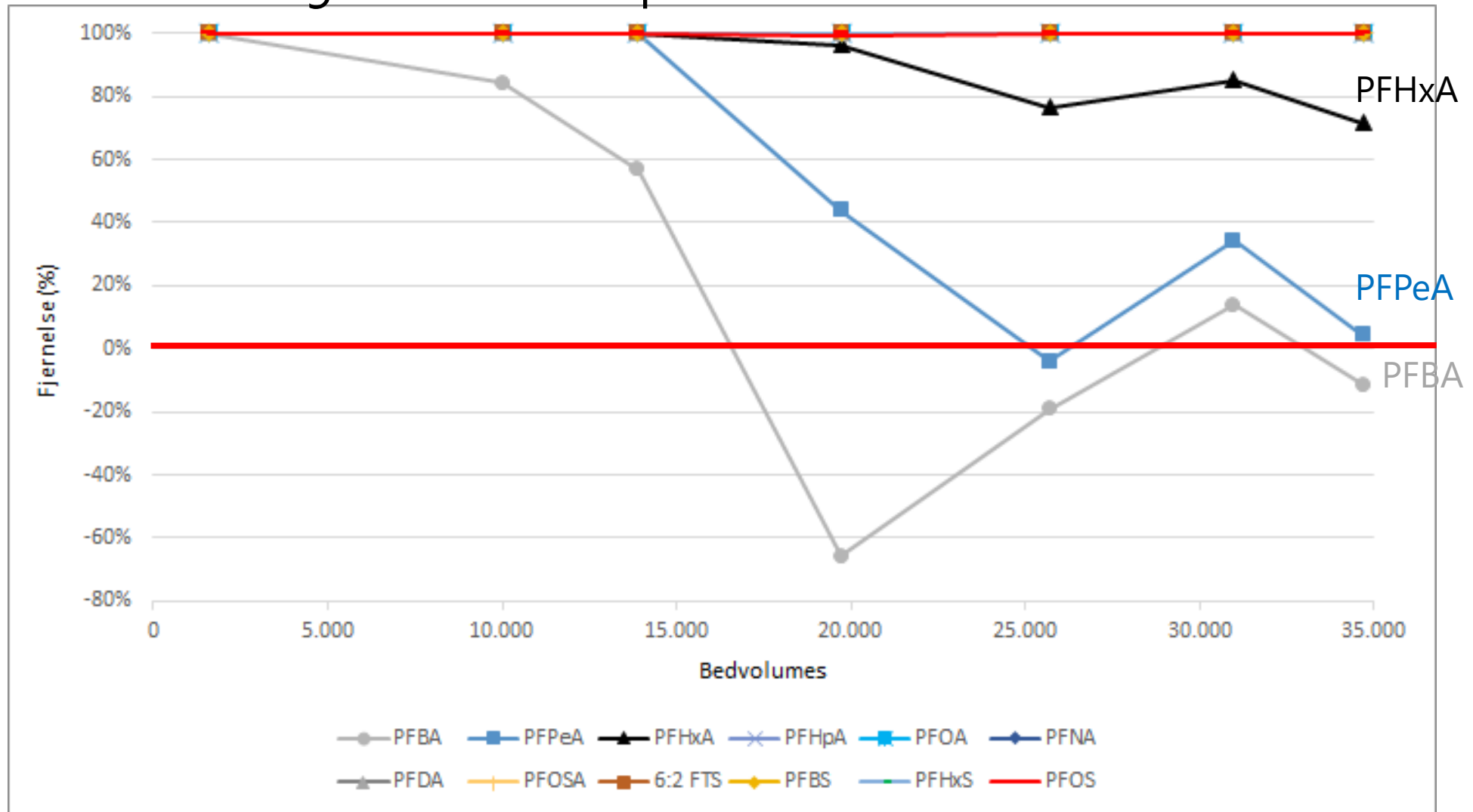
PFOS: 50-80%
PFHxS: 10-30%

Resultater – Udløb

Resultater – Fjernelsesprocent

Erfaringer :

Ultimo jan. 2024

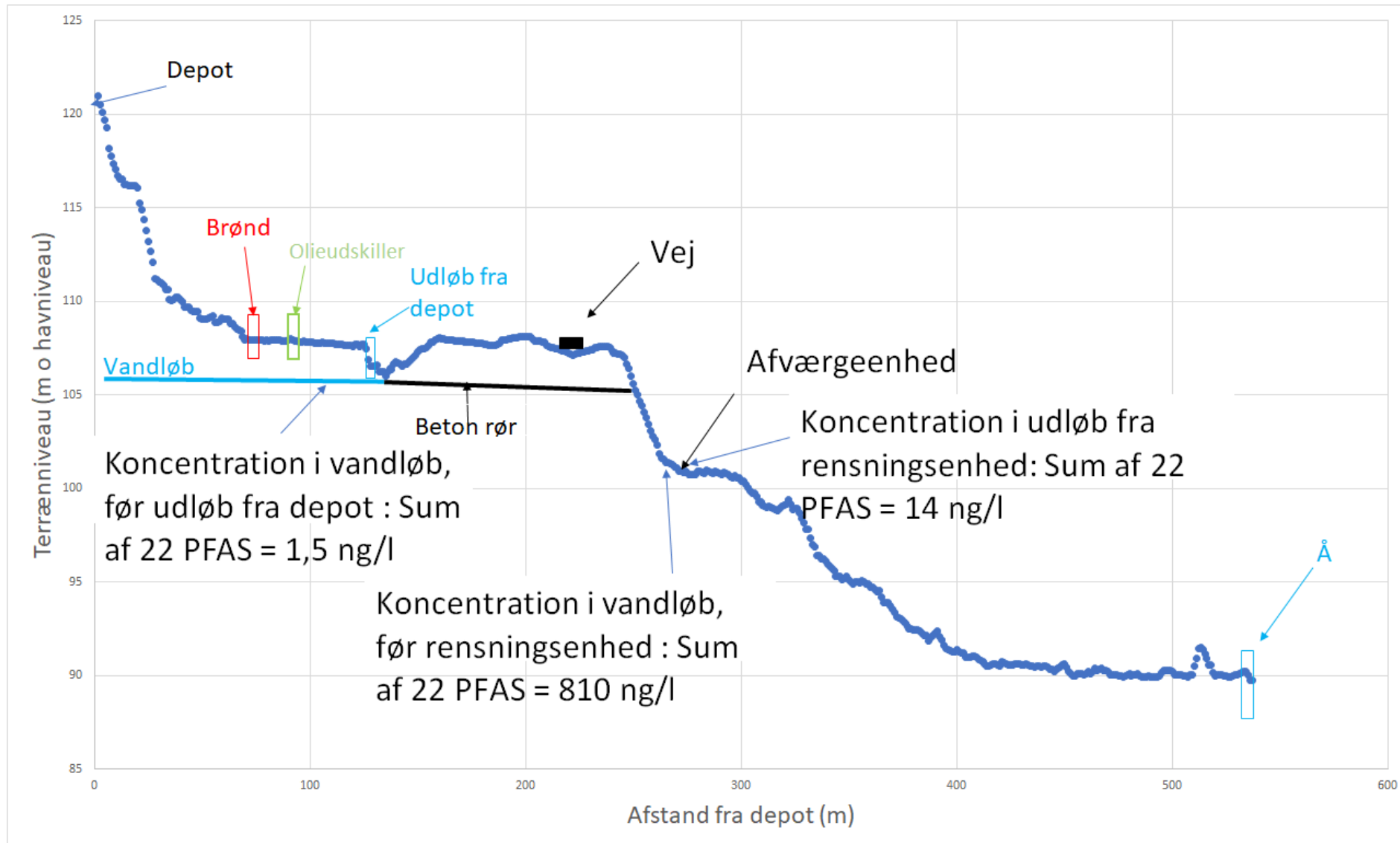

Overlevet både massiv nedbør
og hård frost (- 20 til -15°C)

Flow måler

Overraskelser:

Jönköping – Case 2 – Opsummering

Der er installeret et passivt system med resiner

Det har været i drift i 2 år

Der er behandlet over 8.000 m³ vand, med et gennemsnitlig flow på 0,5 m³/t

Overraskende få problemer (vejrlig, flowmåler)

Konklusion

- Vi kan behandle PFAS forurennet vand
- I disse to tilfælde har vi anvendt granulært aktivt kul (case 1) og resiner (case 2)
- Der er ikke kun en løsning, som kan bruges (no "one solution fits all"), det afhænger af en lang række af parametre såsom
  - Vandmængder
  - Vandkvalitet (koncentrationer af PFAS, indhold af andre forureningskomponenter, organisk materiale, uorganiske parametre, ...)
  - Udløbskoncentrationer (recipient ? Rensningsanlæg ? ...)

Acknowledgements

Kunde: Trafikverket:

Ylva Persson

NIRAS-SE:

Matilda Schütz
Josefine Ringdahl
Eva Ringshagen
Fanny Axelsson
Kerstin Bohman
Linda A. Karlsson

NIRAS-DK:

Anders G. Christensen
Henrik Husum Nielsen
Søren Dyreborg

Entreprenør:

Camilla Kiming, Arkil

Kunde: SGU:

Fredrik Mossmark
Patric Tengwall

NIRAS-SE:

Eva Ringshagen
Filip Nilsson

NIRAS-DK:

Anders G. Christensen
Søren Dyreborg

Entreprenør:

Tore Svendsen, ECT2 (tidligere
Aquadan.dk og Vandrensning.com)

Tak for jeres opmærksomhed

For flere oplysninger:

Søren Dyreborg

sdg@niras.dk

+ 45 60 40 91 67

